

Paasmorgen (16 april) 2017 Kortenhoef

Welkom en aansteken van de Paaskaars

Saskia 'Gloria Patri'

beginlied 632 : 1, 3

begroeting:

v: Christus is opgestaan!

g: Ja, hij is waarlijk opgestaan!

v: Onze hulp in de naam van de Heer

g: die hemel en aarde gemaakt heeft

v: die ons mensen voorgoed trouw blijft.

g: Amen.

gebed van toenadering (nr. 25 Dienstboek (blz. 772)) : -

Ook op Paasmorgen roepen we vanuit deze onverloste, doodse en dodelijke wereld de Eeuwige aan om ontferming – *juist* op deze Paasmorgen. Maar in 1 adem daarmee prijzen we de God die in Jezus onze wereld nieuw deed leven. Laten we...

God onze Vader,
verborgen God en aanwezige God,
hoger dan de hemel en naderbij dan de naaste -
om allen die leven in ellende,
bedreigd door oorlog en honger,
bang van alles in onze wereld wat schrik aanjaagt
-de stoere taal, het wapengekletter –
om die allen - anderen, onszelf - roepen wij tot U: KYRIE.. [301g]

Heer Jezus Christus,
lam van God, herder van mensen,
gelijk aan ons en anders dan wij,
door ons gedood en begraven *en* bron van leven –
om allen naar wie niemand omkijkt,
die zich geminacht en genegeerd voelen,
de levende doden,
om die allen - anderen, onszelf - roepen wij tot U:

Heilige Geest,
bestormende wind en zachte kracht,
vuur uit de hoge en vlam in ons hart –
om allen die futloos en ongeïnspireerd leven,
om kerken en gelovigen die verzanden in routine,
om wie hun ziel verloren hebben,
om die allen – anderen, onszelf - roepen wij tot U:

In geloof vertrouwen wij U dit alles, heel onze wereld, toe
En daarom zingen wij U de lof van Pasen toe: [Glorialied: 628 : 1, 2, 6, 7]

Gebed [naar Jan de Jongh]

Levende God, God die Jezus wekte uit de slaap van de dood –
wek ook ons op,
zodat wij opstaan en leven gaan,
een nieuw begin van leven,
tegen de droefheid en de dood in ons en om ons,
een nieuw begin vol vreugde en hoop.
Geef ons dat op deze morgen,
in Jezus' naam. Amen.

Saskia 'Nulla in mundo...'

profetenlezing: Ezechiël 37 : 1-14 [Naardense Bijbel]

lied: 694 (in canon)

evangelielezing: Markus 16 : 1-8 [Naardense Bijbel]

lied: 607 (melodie Jean Tabourot)

‘Gij zijt voorbij gegaan...’, ‘Gij zijt te ver gegaan, Gij zijt een mens te veel...’ – reikende woorden. Deze morgen krijg ik het gevoel dat de evangelist Marcus een spelbreker is bij ons verlangen naar ongeremde Paasjubel. Ik heb altijd moeite gehad met mensen die middenin het vieren van Pasen Pasen gingen problematiseren – maar nu lijkt Marcus dat te doen. Het Pasen zoals Marcus het vertelt lijkt ons alles uit handen te slaan. Het doorbreekt alles wat wij weten en geloven en ons kunnen voorstellen. Het verhaal over Pasen eindigt bij Marcus in schrik, beven, ontzetting. Ja, er is nog een vervolg aan zijn evangelie, maar dat is er duidelijk later aan geplakt...

Maar daarmee brengt Marcus ons wel bij de rauwe vragen van onze tijd. Wat is er waar aan Pasen? Wat is de waarheid, de waarde ervan? Wat geeft waarachtig moed en hoop, doorzicht voorbij aan de dood?

Ik ervaar die allereerst daarin dat er aan het eind van het verhaal over Jezus’ veroordeling en kruisgang opeens nog de vrouwen blijken te zijn, die de hele weg met hem vanuit Galilea hebben afgelegd – de mannen zijn allang weggevlucht. De vrouwen zijn gebleven bij het kruis, tot het bittere einde toe; zij hebben gezien waar hij begraven is. En als zij dan voor de trouwe dienst van de dodenzorg terugkomen, worden zij onverwacht, ongedacht de eerste Paasgetuigen.

Maar dat gebeurt tot hun grote *schrik* – dat wel. Het is sterker dan ‘stomverbaasd’, zoals de Naardense Bijbel vertaalt, het gaat om grote schrik. Dat woord klinkt vaker bij Marcus: Jezus roept steeds schrik op, als hij iets doet wat niet kan, niet mag: als hij geneest [1 : 27], als hij zegt dat rijken het Koninkrijk zo moeilijk binnen kunnen komen [10 : 24, 32]. Jezus is zelf vol van deze schrik in Gethsemane, hij schrikt (lijkt het wel) van zichzelf, van zijn eigen weg [14 : 33]. En dit is de laatste, ultieme poets die Jezus zijn volgelingen bakt: niet zijn waar hij hoort te zijn, niet ‘gewoon’ dood zijn, niet in het graf; heel onze overzichtelijke en veilige orde wordt door elkaar gehusseld, ontzet – reden tot ontzetting, stomme verbazing, enorme schrik. Dat is Pasen allereerst.

Daar tegenin spreekt de lichtende jonge man, die boodschapper (een engel?), met directe heldere taal: schrik *niet* – hij zet alles in hemels licht, met concrete taal, in alle denkbare tijden.

Om te beginnen in het heden: ‘jullie zoeken Jezus’, maar jullie zoeken op de verkeerde plaats: ‘hij is niet hier!’ Dat is de *nieuwe* tegenwoordige tijd, de tijd die altijd tegenwoordig is en blijft: Jezus is niet hier, niet in het graf van voorbij, hij is de levende, nu, altijd! Een nieuw heden wordt geproclameerd. Hoe kan dat? Als antwoord op die vraag klinkt een verleden tijd, de enige: ‘hij werd opgewekt!’ De passieve vorm duidt op het geheimenis van de Eeuwige, het duidt hemelse actie aan, ongezien, onzichtbaar, niet te filmen, onvoorstelbaar, omsluiend: er is iets hemels in het spel, hij is gewekt uit de doodsslaap, dus is hij niet hier. Dit gaat al onze categorieën te buiten, het is buitenissig; er is een gat in de tijd tussen het vorige hoofdstuk en dit, tussen deze dood en nieuw leven. Hoe kan dat, wat is dit, wat moeten we hiermee?

Maar de vrouwen krijgen niet de tijd hier lang bij stil te staan. Meteen volgen er opdrachten, aansporingen, uitnodigingen: ‘zie! ‘ga!’ ‘zeg!’: naar de leerlingen, en dan naar Galilea, en ‘hij gaat voor’, zoals hij altijd deed.

En dan klinkt er tenslotte een toekomstige tijd: ‘daar zul je hem zien’, de toekomst is daar, in Galilea, dat land aan de rand van de wereld waar het met Jezus begon, daar valt te zien wie de Opgestane is. Dat is de hemelse blijde boodschap: middenin het nieuwe heden de opdracht te gaan, te spreken, de toekomst binnen...

Maar dat gaat niet zomaar. Dat gaat binnen het verhaal helemaal *niet*. Onze aarde verzet zich tegen de hemel, logisch toch...?

De schrik verergert zich bij de vrouwen tot siddering, tot ontzetting. Laten we dat letterlijk nemen: *siddering*, beven, trillen, alles van je lijf-en-ziel wordt door elkaar gehusseld, is in ongecontroleerde beweging [ook 5 : 33]; en: *ontzetting*, 'ek-stasis', extase, buiten staan, buiten jezelf zijn, ont-zet [ook 5 : 42].

Is dat heilzaam of juist niet? Het lijkt nergens toe te leiden: de vrouwen willen weg, ze gaan weg, ze rennen, ze vluchten, ze zwijgen, ze verzwijgen, want ze vrezen, ze zijn bang. Het verhaal loopt dood, eindigt in zwijgen en angst.

Niet heilzaam dus – of juist wel? Is het misschien zo dat *dit* verhaal *moet* doodlopen?: het graf is dood, daar is Jezus niet, daar is geen leven, wees daar maar bang voor, wegwezen daar, niet meer over spreken, want de dood is dood. Maakt dat ruimte voor een *ander* verhaal? Wij kunnen niet zelf deze ruimte maken.

Dat laat Marcus helemaal, tot op de bodem zien: opstanding roept vooral verzet op, schrik, twijfel, ongelooft – natuurlijk, van nature, want zo zit onze wereld in elkaar, zo zijn wij. En daarom *moet* die schrik, zegt de evangelist ons, dat is heilzaam, die schrik moet je voelen, beleven. Al te gemakkelijke juichtonen op Pasen nemen de dood niet serieus, de kracht van de dood in het leven, de macht van de dood in onze wereld: de spierballentaal en het wapengekletter, de honger die niet hoeft, het geweld van de domme marktwerking. Als je die dood weg-jubelt, zijn de lijdenden, de uitgeslotenen daar niet bij gebaat. Daar wordt deze wereld niet beter van, dat droogt geen tranen. Neem de dood serieus – maar dat is niet het laatste...

Want hoe ging het verder, hoe werd het voluit Pasen voor Jezus' leerlingen? De mond van de vrouwen bleef dicht - maar toch werd die stom geslagen mond hoe dan ook een verhaal, een Paasverhaal, *het* Paasverhaal. Dat brak uit in vele Paasverhalen, vervolgen op dit evangelie werden toegevoegd, de verhalen die mensen elkaar later verteld hebben: hoe hij verscheen - maar steeds weer is er de reactie van niet-geloven: de mensen van toen zijn mensen als wij. En ook dan gaan weer opdrachten klinken: 'ga!' 'predik!, leef een nieuwe toekomst van heelwording binnen. En dat is gebeurd, verder gegaan.

Hoe? Hoe wordt het vandaag voluit Pasen voor ons? Kunnen wij, aarzelende en twijfelende mensen - onze moderne varianten van schrik en beven – kunnen wij ontzet raken, buiten onszelf, naast / voorbij aan onze eerste twijfel? Ja, daar gaat het om, daar is heel de liturgie van Pasen op uit: dat we buiten ons oude cynische zelf geduwd worden door het Paasbericht, dat we 'buiten onszelf' geraken, geraakt worden. Misschien is Pasen wel de ontdekking dat ons normale leven, heel deze samenleving van ons, *niet* normaal is, dat we daarmee buiten de normaliteit van Gods goede schepping leven - en dat zingen en delen, dat bidden en gezegend worden ons *ware* leven is. Dat alleen de 'abnormaliteit' van Pasen ons tot mensen maakt. In het buiten-gewone ligt het gewone – en dat overstroomt dan alles van ons leven, dat zet alles in ander licht..

We horen Saskia zometeen een lied zingen dat uitloopt op een Golgotha-ervaring van ons mensen, 'au Calvaire' – sterven aan het oude 'normale' leven van al onze natuurlijke vanzelfsprekendheden, opstaan tot een leven van dienen en waarachtig spreken, van nederigheid en zachtmoedigheid, zacht en moedig. Zo moge het worden, zo moge het zijn. Amen.

Saskia 'En Prière'

[kring, Tafelgebed: 'Die naar menselijke gewoonte']

Gestorven als een slaaf, als een zaad in onze wereldakker gestrooid,
levend brood, ware wijnstok.
Hij ging ons voor op de levensweg
toen hij met zijn volk het grote bevrijdingsfeest vierde,
toen hij volgens de traditie het brood brak en erbij zei: *'Dit is mijn lichaam'*,
toen hij de wijn uitschonk en erbij zei: *'Dit is mijn bloed'*.

Kom over deze gaven met uw Geest,
zodat wij herleven tot een nieuw gemeenschap,
vruchtbaar in recht en vrede!

Samen met alle nu levenden die wij aan U opdragen:
hen met wie wij vreugde beleven...
en hen over wie wij ons zorgen maken:
 onze Koptische zusters en broeders in Egypte...
 mensen om ons heen die het zwaar hebben...
 allen die lijden aan het leven...
samen ook, lieve God, met onze doden,
die wij voor U en elkaar gedenken...
en samen met alle geloofsgetuigen
die onze gidsen zijn geweest...
zo verenigd met heel uw gemeente van overal, van nu en ooit
zegenen en danken wij U
door Jezus Christus onze opgestane Heer,
die ons bijeen zal brengen in uw Rijk
waar wij samen om bidden met zijn woorden: ONZE VADER...

Dwars tegen het ongeloof van Jezus' eerste metgezellen in, tegen ons eigen ongeloof in
doen we wat Jezus deed: elkaar vrede doorgeven.

[handen] De vrede van de Opgestane zal in je, in ons allen zijn! Die vrede wensen we elkaar toe. -

Als wij het brood breken [breken]
en de wijn uitgieten [uitgieten]
en die delen met elkaar en opnemen in ons lichaam en bloed,
worden wij zijn lichaam, zijn bloedsomloop onder de mensen.

Het brood van Jezus' leven!! De wijn van Gods Koninkrijk!!
Dit zijn de Paas-gaven v d Eeuwige voor ons mensen!

[communie, slotlied 'Het licht verdrijft de duisternis' (mel. gez. 400 oude
Liedboek)]

Zo vervolgt de Marcus van het evangelie zijn verhaal:

“Dan zegt Jezus tot de leerlingen:

Trek uit tot heel de wereld,
en predik de evangelieverkondiging
aan heel de schepping.” [Marcus 16 : 15]

Om zo te leven,

in daden en woorden van opstandig geloof, met ons hele leven,
ontvangen wij de zegen:

[handen] Zegene u de Eeuwige, de God... bewaren, doen lichten, genadig zijn, opheffen, vrede..